

Het ven

Colofon

ISBN: 978 94 6365 271 1

1e druk 2020

© 2020, Ciska Borger

Exemplaren zijn te bestellen via de boekhandel
of rechtstreeks bij de uitgeverij:

Uitgeverij Elikser

Ossekop 4

8911 LE Leeuwarden

www.elikser.nl

Vormgeving binnenwerk en omslag: Evelien Veenstra

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op wat voor wijze dan ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur en de uitgeverij.

This book may not be reproduced by print, photoprint, microfilm or any other means, without written permission from the author and the publisher.

Het ven

Ciska Borger

‘Maar wie zijn dat dan allemaal? Ken ik ze?’, vroeg ze verbaasd. ‘Te lang hebben we elkaar niet gesproken! Ik kan niet wachten om je verhalen te horen!’ Twintig jaar was ook wel een heel lange tijd geweest. Zoveel had ze meegemaakt sindsdien.

Zoveel gevoeld, gedacht, beleefd, en door de jaren heen was ze wijzer geworden.

Zoveel bijzondere verhalen beluisterd, zoveel unieke mensen aangehoord. Zoveel inspirerende personen ontmoet! Ze wilde het heel graag allemaal aan haar vertellen.

‘Ssst, luister maar...’

Voor Bonny. Mijn reflectie, mijn soulmate, mijn grote zus.

Ik wilde dat je kon meelesen!

Intro*

*) Inleiding

Zal ik hem toevoegen? In gedachten frunnikte Tessa aan haar ketting met zoutwaterparels. Ze had dit helemaal niet verwacht. Natuurlijk had ze nog wel eens aan haar eerste liefde teruggedacht, aan haar eerste échte liefde. Tenminste, zo had het toen gevoeld. Maar alles was in die dagen nieuw en intens geweest, zo aan de vooravond van haar volwassenheid. Daarom had ze het misschien op dat moment wel ervaren als échte liefde. Maar was het eigenlijk niet gewoon kalverliefde geweest? Voor het eerst kriebels in haar buik, voor het eerst zoenen? Verder was ze nooit gegaan. Pfff, dacht ze, dat was lang geleden, die tijd met dat vriendje Kevin. Iets beschaamd herinnerde ze zich weer flarden van hoe het was geweest. Ze was vijftien geweest toen ze hem ontmoette. Op die leeftijd had ze het allemaal best spannend gevonden. Hij was in die dagen bijna achttien. En nu, zijn vriendschapsverzoek in haar telefoon, op Facebook. Bijna twintig jaar later.

Moest ze hem toevoegen? Ze twijfelde. Het was zo lang geleden allemaal. Maar aan de andere kant was ze ook wel nieuwsgierig naar hem. Niet naar eventuele gevoelens die het bij haar zou oproepen, daarvoor stond ze veel te sterk in haar schoenen. En daarbij was het ook wat vreemd geëindigd. Ze was eerder benieuwd hoe zijn leven was verlopen. Nieuwsgierig naar of hij een vrouw had. Of misschien een gezin. Want direct na die zomer waren ze elkaar uit het oog verloren. Er waren geen gemeenschappelijke vrienden en sinds het overlijden van haar oma was er ook geen gemeenschappelijke achtergrond meer. Ineens dacht ze aan haar omaatje. Altijd zo lief en zo zorgzaam was die geweest. In haar gedachten zag ze het vriendelijk lachende gezicht voor zich. Wat had ze het altijd fijn gehad bij haar, daar op het Drentse platteland en in de heerlijke groene bossen. Van

huis uit was ze vooral de stranden van Noord-Holland gewend geweest. Bergen aan zee, Hargen, Egmond, dat waren de plaatsen wij zij regelmatig kwam. Maar Drenthe was als een tweede vaderland. Van kinds af aan bezocht ze die streek, als ze met haar ouders en broer Bart bij 'oma Drenthe' op bezoek ging. Ook later was Drenthe vertrouwd gebleven, wanneer ze er samen met haar broer logeerde. Eindeloos trokken Bart en zij erop uit in het vriendelijke, bosrijke landschap. Ze voelde zich daar veilig in die omgeving, daar met haar grote broer. Samen bouwden ze hutten in het bos vlakbij het dorp waar oma woonde. Later gingen ze ook vaak op de fiets naar het ven in het bos, de plek waar ze regelmatig met oma waren geweest in hun jongere jaren. Uren spetteren en spatten, een beetje pootje baaien en een boek lezen; op zomerse dagen was er niets leukers dan dat. Tot haar veertiende ging het er ieder jaar zo aan toe. Ieder jaar logeerden Bart en Tessa zeker een week bij oma Frijling. Totdat Bart een vakantiebaantje kreeg en ineens niet meer meeging. Tessa ging alleen en dat jaar veel langer dan ze gewend was. Het was 1993. Het jaar dat ze vijftien was geworden en Kevin ontmoette...

Met haar mobieltje in de hand dwaalden haar gedachten af naar die mooie tijd en de vriendelijke contreien in Noordoost-Nederland. Ze had er fijne zomerdagen beleefd, maar sinds haar oma's overlijden waren de banden met dit prachtige achterland verbroken. Haar vader kwam uit die streek, maar die had zich veertig jaar geleden al met haar Noord-Hollandse moeder gevestigd in de kaasstad, de plek waar ze was opgegroeid. Gek dat ik er nooit meer kom, dacht Tessa, terwijl ze voor zich uitstaarde en zich de aange-naam groene omgeving ineens weer zonneklaar herinnerde.

Door het onverwachte vriendschapsverzoek van Kevin had ze plots glasheldere herinneringen aan Drenthe. Zou ze hem toevoegen? Misschien was het een manier om weer eens iets van de haar zo vertrouwde omgeving terug te zien. Kevin woonde daar waarschijnlijk nog wel. Vrienden worden op Facebook zou een leuke manier zijn om die streek weer eens te zien. En ook om meer over Kevin te weten te komen natuurlijk. Al was het alleen maar om wat foto's op zijn tijdlijn te bekijken. Bevestigen dus maar.

Nee, het is niet verstandig... Tessa stond met haar rug tegen haar granieten aanrecht geleund en staaarde in gedachten verzonken voor zich uit. Ze twijfelde ineens. Oude liefde roest niet, zeggen ze toch? Ze kende genoeg verhalen van mensen die door *social media* weer in contact kwamen met geliefden van toen. En dat het daardoor mis ging met hun bestaande relatie in het heden. 'Wat zei je mama?' Vera, haar kleine meid keek met de achterkant van een kleurpotlood in haar mond vragend op van een tekening die ze aan het maken was aan de grote glazen eetkamertafel. De zachte meisjestem had haar uit haar mijmeringen gehaald. Tessa's blik bleef rusten op de gekleurde tekening die op het witte blad papier ontstond. Een soort eenhoorn, zag Tessa. En ook nog een prinses en een kasteel. Wat hadden haar kinderen toch een fantasie. Ze begreep nooit zo goed waar die interesses van haar kinderen vandaan kwam. Maar ze genoot ervan om Vera zo creatief bezig te zien. 'Oh, niets lieverd. Mama praat maar wat in zichzelf', zei Tessa terwijl ze glimlachend naar haar dochter keek. Vijf was Vera alweer en ze begon steeds meer op haar te lijken. Prachtig vond Tessa dat, zo'n *mini me*. Blonde haren, zomersproetjes. Net zoals ze er zelf had uitgezien in 1993. Hoewel, ze was toen natuurlijk wel een stukje

ouder geweest dan Vera nu. En terwijl ze naar het lieve gezichtje van haar dochter staaarde, dwaalden haar gedachten weer onwillekeurig af naar die zomer met Kevin.

Kevin Konings. Ineens herinnerde ze zich ook weer zijn achternaam. Was hij een oude liefde die niet roestte? Nee. Met Kevin was het ook gewoon écht uit geweest in augustus 1993. Dus zo'n vaart zou het niet lopen. Ze was écht klaar met hem geweest. Dus oud vuur vlamde gewoonweg niet op in haar geval, dat wist ze zeker. En met Matthijs had ze het over de brede linie gewoon goed. Toch? Ondanks dat ze momenteel misschien wat in een sleur zaten. Tenminste, dat vond Tessa zelf. Matthijs hoorde je er niet over, tevreden als hij leek met zijn heerlijke, geregelde leven. Een leven waarin hij weinig aan het toeval overliet. Ze paste zo goed bij hem: Tessa was verstandig, rationeel, stabiel, georganiseerd en verantwoordelijk. Dat was ze altijd geweest, dus nu ook. Ze keek op van haar telefoon, van Facebook weg en haar ogen gleden over hun royale, aan het bos grenzende tuin. Daar was haar zoon Stein aan het spelen met twee andere jochies. Met Melle, het zoontje van hun burens Eva en Thom, en met nog een ander buurjongetje, zo te zien was het Olivier. Dat was het zoontje van Carlijn en Jan-Willem, die iets verderop woonde, ook in hun straat. Alle drie droegen ze een ridderhelm en ook hadden ze een zwaard en een schild in hun handen. Tessa herkende de attributen van de vakantie die ze vorig jaar gezamenlijk met die bevriende burenstellen hadden gemaakt. Ze herinnerde zich nog precies het zweterige stadje in Zuid-Frankrijk waar ze het historische vechtgerei van hout tijdens een gezamenlijk dagtripje hadden gekocht. Stein had erop gestaan; hij moest en zou zo'n ridderset aanschaffen. Al zou het hem al zijn vakantiegeld kos-

ten. ‘Dan hoef ik verder niks, de hele vakantie niet, mama, toe, mama?’, jengelde hij bij elk met prullerige souvenirs overladen winkeltje. Tessa begreep zijn interesse in die prullen niet. Zij was meer van de realistische bouwblokken en aanverwante voertuigen, met thema’s als politie, brandweer en boerderijleven. Maar Stein en Vera hielden vooral van fantastische speelfiguren. Draken, dinosauriërs, ridders en prinsessen waren hun favoriete sprookjesfiguren en fabelwezens. Het stond ver bij Tessa vandaan, niettemin vond ze dat ze Stein erin tegemoet moest komen. Dat zou zijn ontwikkeling goed doen, had ze in een magazine over psychologie gelezen. Kinderen die met het verkeerde speelgoed speelden in hun kindertijd zouden later meer kans hebben op een depressieve pubertijd. Uiteindelijk was ze overstag gegaan en Melle en Olivier wilden toen ook zo’n middeleeuwse uitrusting. En nu ze de jongens zo zag spelen, besepte ze dat het geen miskoop was geweest.

Ze staarde nog even vergenoegd door de grote schuifpui naar haar spelende en joelende jongen. Zeven jaar was hij. Het perfecte gezin had ze: een jongen, een meisje en een man met aanzien en een goede baan. Genoeg om voor te vechten. Vechten voor een soms hopeloze relatie. Hopeloos? Gaf ze er in haar hoofd nu zelfs het woord *hópeloos* aan? Kwam dat misschien door haar gedachten aan een jeugd liefde? En lieten de herinneringen aan een onbezonnen jeugdige verliefdheid zonder verantwoordelijkheden haar twijfelen aan haar hedendaagse beslommingen? Kwalijke gedachten. Want dat was het niet; haar huwelijk was helemaal niet hopeloos. En ze zou ervoor blijven gaan. Geen gekke dingen in haar leven, zoals het toevoegen van een oud liefje op een of ander sociaal platform. Nee, laat maar even, dacht Tessa,

terwijl ze haar mobiel op haar vaste plekje weglegde, bij de lader, in het hoekje van het aanrecht. Bovendien had er alleen Kevin gestaan, realiseerde ze zich. Geen achternaam. Dus misschien was het niet eens de Kevin Konings die zij in haar hoofd had. En zo kon ze haar nieuwsgierigheid voor dat moment bedwingen. Door gewoon verstandig te denken, zoals ze altijd deed. En trouwens, ze kon hem eventueel later nog toevoegen, toch?

‘Mama, wat eten we vanavond? Patat?’ Verbaasd en ietwat verstrooid hief Tessa haar hoofd op naar haar dochter. Haar gedachten waren totaal afgedwaald terwijl ze op de automatische piloot een kan vruchtenlimonade had gemaakt en vier biscuitjes en stukjes appel in vier schaaltes legde. Keurig uitgeteld, voor ieder kind een gelijke portie. ‘Veertje, wat zeg je me daar nou? Vanavond patat? Maar dat doen we alleen op P-dag, dat weet je toch? Op zaterdag!’ Wat gekunsteld lachend antwoordde Tessa haar dochter terwijl ze ondertussen naar de jongens keek, die buiten in de zonovergoten maar nog winterfrisse tuin speelden. ‘Zaterdag, Veer, dan is het patat-, pizza-, poffertjes- of pannenkoekendag’, lachte ze. Ze dacht eraan dat het dit weekend voor de tijd van het jaar lekker weer zou worden. Elke dag bekeek ze de weersverwachtingen. Ze vond het heel fijn om te weten wat voor kleding je moest aantrekken of wanneer je een paraplu moest meenemen. Helemaal als ze uitjes plande. ‘Zaterdag. Dan mag je weer een patatje, dat weet je. En dan kunnen we misschien ook wel iets leuks doen. Ik heb zonet gezien dat het mooi weer blijft. Misschien willen Eva, Thom en de kinderen ook wel mee. Papa is nu eerst centjes aan het verdienen. Kom, laten we Stein en zijn vriendjes roepen voor wat drinken en wat lekkers. Doe jij de schuifpui even voor me open?’

Adagio*

*) langzaam en gevoelvol

Hij had het gedaan. Met trillende vingers had hij de blauwe button aangeklikt. *Toevoegen* had er luttele ogenblikken geleden nog gestaan. Nu was er geen weg meer terug. *Verzoek is verzonden* stond er. Zijn handen sidderden nog na van de zenuwslopende maar weldoordachte actie. Maar had hij een keuze gehad dan? Nu hij haar eindelijk op Facebook had gevonden? Haar naam had hij ingetikt. Tessa Frijling. Met haar nieuwe achternaam had ze er gestaan... Koningsberg. Getrouwd dus. Een hals van een viool als profielfoto. Jammer, geen foto van haar. Maar het móest haar wel zijn. Dwingend had het blauwe vlak op het beeldscherm zijn hand tot handelen gemaand. Geen weg terug... Zijn ogen gleden gehaast over het scherm terwijl hij met een rusteloze cursor het kruisje in de rechterbovenhoek aantikte. Facebook sloot abrupt. Zijn muis viel kletterend uit elkaar op het zeil onder het wiebelige tafeltje toen hij verwoed naar het halveliterblik greep dat naast zijn laptop stond. 'Godsammel!' Een krachtige teug nam hij en de koele klok bier gleed door zijn gortdroge keel. Zenuwen knaagden aan de randen van zijn maag. Hij had haar een vriendschapsverzoek gestuurd. Afwachten moest hij nu. Langzaam maar zeker zou ze terugkomen in zijn leven. Hij wist het gewoon. Tesje. Nee, lief meisje... Er is geen weg meer terug voor jou... Een gepijnigde glimlach gleed over zijn gezicht terwijl hij snel de uit elkaar gespatte plastic onderdelen van zijn muis van de grond bij elkaar griste.

*

Tessa, ik blijf vannacht in Amsterdam. Het spijt me. Ik maak het dit weekend goed met jou en de kinderen. Tot morgen. Het piepje van haar mobiel op het aanrecht trok haar aandacht. Snel zette ze het dienblad en de lege ranjakan op het aanrecht om het

bericht te openen. Kort en bondig blonken de letters haar tegemoet. Matthijs kwam dus niet thuis vannacht. Weer niet. Maar eigenlijk was ze er inmiddels wel aan gewend geraakt. Ze vond het zelfs wel prima, ze begreep het en ze redde zich ook zonder hem.

‘Wanneer komt papa eigenlijk thuis?’ Tessa schrok op uit haar gedachten aan het werk van Matthijs, aan alle verantwoordelijkheden die dat met zich meebracht en de gevolgen die dat voor haar had. ‘Wat zeg je, lieverd? Papa? Wanneer die thuis komt? Och, morgen pas. Hij heeft vanmiddag een zware operatie, Vera. Hij vertelde vanmorgen nog dat die minstens zes uur duurt. Het was een zware dag voor hem, vermoed ik. Papa blijft vannacht in Amsterdam, dat appte hij zonet’. Tessa zag het beteuterde gezichtje van haar dochter. ‘Jammer dat papa niet komt’, hoorde ze haar zachtjes zeggen. ‘Het spijt me lieverd. Maar dit weekend gaan we zeker iets leuks doen met papa. Het komt helemaal goed, meis!’

Het leven van Matthijs Koningsberg en Tessa Koningsberg-Frijling stond in het teken van zijn carrière. Neurochirurg was hij. Ze hadden elkaar ontmoet in de studentenstad waar ze beiden hadden gestudeerd. Ze had hem best aardig gevonden maar ze was vooral erg onder de indruk geweest van hem. Van zijn intelligentie, zijn studie, zijn nuchtere kijk op dingen, zijn wetenschappelijke benadering en zijn altijd zekere manier van doen. Zij had rechten gestudeerd. Een studie die goed bij haar paste, maar ze had nooit echt carrière gemaakt. Wel had ze krap vier jaar bij de rechtbank van Amsterdam als griffier gewerkt. Interessant werk, leuke collega’s. Werk dat bij haar paste en waar ze zich prettig bij voelde. Zorgvuldig en secuur maakte ze aantekeningen van alles wat er tijdens een zitting werd gezegd en gedaan. Soms

maakte ze een proces-verbaal op. Ook ondersteunde ze de rechters bij het voorbereiden van zaken en bij het opstellen van het vonnis of arrest. Het paste bij haar, ondersteunen en organiseren. Matthijs en zij woonden in die tijd in een bovenwoning in Amsterdam en in 2004 had Matthijs haar ten huwelijk gevraagd. Toen ze vrij vlot na hun huwelijksvoltrekking zwanger raakte van Stein, vond Matthijs het geen enkel probleem toen Tessa zei dat ze wel thuis wilde blijven. En zij had het eigenlijk ook wel lekker gevonden om gewoon helemaal op te kunnen gaan in het kleine ventje, dat veel zorg nodig had van haar. Zijn langdurige huilbuien de eerste drie maanden van zijn leven vergden veel van Tessa. En voor het geld hoefde ze niet buiten de deur te werken. Bovendien was ze vrij vlot weer zwanger geraakt en al snel had Vera zich aangediend. Dat je zoveel liefde kon voelen! Ze wist niet dat je zoveel kon houden van twee kleine wezentjes, het ging haar verstand te boven. Zo kwam het dat ze op dat moment totaal geen aanleiding meer zag om haar professionele carrière voort te zetten. Matthijs en zij zegden de kinderopvang op. In die tijd waren ze ook verhuisd naar deze fraaie villa in dit heerlijke dorp.

Een heel geschikte woning hadden ze het direct gevonden. Perfect voor hun toekomst met kinderen en vlak bij het werk van Matthijs. Goed geregeld, overzichtelijk en een verstandige, stabiele belegging. Wit gestucte buitenmuren had de villa. En flauwe daken, in de stijl van Frank Lloyd Wright, maar dan met riet gedekt, omzoomd door een heerlijke tuin met veel gras, borders met welig tierend groen en met meerdere terrassen in verschillende hoogtes aangelegd. Verscholen in een mooi, bomenrijk dorp lag hun woning, nabij de stad waar Matthijs werkte. Een plaatje om te zien was

het, maar niet eens uitzonderlijk opvallend te midden van de andere fraaie villa's in hun straat. Hier en daar moesten nog wat bouwkundige aanpassingen worden gedaan, maar Tessa bestierde de stroom van ingehuurde bouwvakkers en aanverwante klusjesmannen adequaat. Ze was een meester in organiseren, opbergen en inrichten. Gestructureerd bracht ze orde aan in haar huishoudelijke organisatie. Het was voor haar best lastig geweest om hun oude bovenhuis in Amsterdam te verlaten en te moeten verhuizen; alles had daar in hun oude vertrouwde flat zó een eigen plek gehad! Maar dit nieuwe huis bood haar ook de kans opnieuw structuur aan te brengen in haar huishouden. Misschien wel beter dan ooit, had ze verheugd gedacht. En zo maakte ze hun luxueuze huis tot een heerlijk thuis. Ze verzorgde hun kinderen, ze bestierde het huishouden en ze hielp de tuinman en de schoonmaakster op weg. Voor Tessa was er genoeg te doen in haar nieuwe werkelijkheid. En Matthijs ging door met zijn coschappen; hij studeerde verder en werd een gevierd medicus. Ze was trots op wat ze samen hadden bereikt. Want dat was toch wat ze samen hadden gedaan?

Maar ook was er soms die leegte. Was dit het dan? Soms vrat het aan haar. Was ze echt gelukkig? Misschien moest ze het zich niet afvragen. Moest ze haar gevoel hierover niet zo toelaten. Verstandig zijn, dat was ze immers altijd. Misschien was dit het gewoon, het leven. En ze had alles wat haar hart begeerde. Daar moest ze vrede mee hebben, vond ze zelf. En trouwens, ze had immers ook Eva, haar buurvrouw met wie ze gezellige dingen deed. En bovenal had ze haar viool, een heerlijk instrument om op te studeren.

